

КОНТРОЛЬНИЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

УСТАНОВА АДУКАЦЫІ
«БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ПЕДАГАГІЧНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ІМЯ МАКСІМА ТАНКА»

ЗАЦВЯРЖАЮ
Прарэктар па вучэбнай рабоце
А. В. Макоўчык
« 21 » 2023 г.

Рэгістрацыйны № *Д 31-1-46/2023/уч.*

СУЧАСНАЕ ЗАМЕЖНАЕ ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай
дысцыпліне для спецыяльнасці
1-02 03 01 Беларуская мова і літаратура

2023 г.

Вучэбная праграма распрацавана на аснове Адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі I ступені АСВА 1-02-03-01-2022, (20.04.2022, № 85), вучэбнага плана спецыяльнасці 1-02 03 01 Беларускай мова і літаратура

СКЛАДАЛЬНІК:

Г.М.Гарасва, прафесар кафедры беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», доктар філалагічных навук, прафесар

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Г.К.Тычко, прафесар кафедры перакладчыцкага друку і вэб-журналістыкі факультэта журналістыкі БДУ, доктар філалагічных навук, прафесар:

Н.У.Чайка, прафесар кафедры мовазнаўства і лінгваледыктыкі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», доктар філалагічных навук, прафесар

УЗГОДНЕНА:

Дырэктар
ДУА «Гімназія № 43 г. Мінска»

М.Ф.Кавалеўская
М.Ф.Кавалеўская

РЭКАМЕНДАВАЦА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(прыказ № 8 ад 21 сакавіка 2023 г.)

Загаччык кафедры

І.М.Мішчанчук

І.М.Мішчанчук

Навукова-метадычным саветам ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(прыказ № 6 ад 11.06 2023 г.)

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджальных яе матэрыялаў дэючымі патрабаваннямі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст вучэбна-метадычнага дзелу БДПУ

Я.В.Ціханова

Я.В.Ціханова

Дырэктар бібліятэкі

І.І.Сяткаўская

І.І.Сяткаўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПСКА

Вучэбная праграма па вучэбнай дысцыпліне «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» распрацавана для ўстаноў вышэйшай адукацыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з патрабаваннямі Адукацыйнага стандарта агульнай вышэйшай адукацыі АСВА 1-02 03 01-2022 для спецыяльнасці 1-02 03 01 Беларуская мова і літаратура.

«Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» – гэта вучэбная дысцыпліна, якая знаёміць студэнтаў-філолагаў з тэарэтычнай і метадалагічнай асновай для вывучэння сучаснай беларускай літаратуры, а таксама для пераасэнсавання класічных твораў нацыянальнай літаратуры. Вывучэнне найноўшых дасягненняў замежнай літаратуразнаўчай навукі, у першую чаргу – знаёмства з найбольш прадуктыўнымі падыходамі да аналізу мастацкага тэксту могуць быць запатрабаваны студэнтамі пры напісанні літаратурна-крытычных работ, у прафесійнай ацэнцы і аналізе мастацкіх твораў.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» паспрыяе развіццю навыкаў пісьмовага афармлення сваіх поглядаў, фарміраванню ўменняў і навыкаў, неабходных для інтэрпрэтацыі і паглыбленага філалагічнага аналізу тэкстаў розных часавых эпох і тыпаў нацыянальных культур. Такім чынам, у працэсе вывучэння вучэбнай дысцыпліны будзе ажыццяўляцца фарміраванне ўстойлівай зацікаўленасці студэнтаў да выяўлення спецыфікі літаратурных з’яў і працэсаў, вывучэння працэсаў узаемадзеяння традыцый і наватарства, даследавання адметнасцей нацыянальных літаратур у цэлым.

Мэта вучэбнай дысцыпліны – пазнаёміць студэнтаў з сучаснымі вядучымі літаратуразнаўчымі школамі і канцэпцыямі замежнай філалогіі, іх асноўнымі метадалагічнымі прынцыпамі і палажэннямі, каб будучы спецыяліст абгрунтавана падыходзіў да выбару метадалогіі ўласнай навукова-даследчай працы.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

- сфарміраваць у студэнтаў уяўленні аб асноўных падыходах замежнага літаратуразнаўства да аналізу мастацкага тэксту;
- вывучыць гісторыю фарміравання і зместу найбольш важных паняццяў і катэгорый замежных філолагаў;
- навучыць студэнтаў адрозніваць тыпы метадалагічных сістэм, прынятыя ў замежным літаратуразнаўстве, свабодна аперыраваць паняццямі-тэрміналагічным інструментарыем;
- фарміраваць уменні і навыкі прафесійнага літаратуразнаўчага аналізу твораў мастацкай літаратуры;
- развіваць індывідуальна-творчае і аналітычнае мысленне студэнтаў;
- выпрацоўваць навыкі напісання літаратурна-крытычных прац (анатацыі, рэцэнзіі на мастацкі твор).

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста, сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі. Згодна з вучэбнымі планамі па спецыяльнасці 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура» вучэбная дысцыпліна «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» уваходзіць у дзяржаўны кампанент і з’яўляецца адной з асноўных дысцыплін падрыхтоўкі настаўніка-філолага.

Вучэбная дысцыпліна «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» звязана з вучэбнымі дысцыплінамі «Параўнальнае літаратуразнаўства», «Уводзіны ў літаратуразнаўства», «Тэорыя літаратуры», якія ўваходзяць у дзяржаўны кампанент і кампанент установы вышэйшай адукацыі для спецыяльнасці 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура».

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны. Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў базавай прафесійнай кампетэнцыі БПК-20: Выкарыстоўваць сучасныя айчыныя і замежныя метадалогіі літаратуразнаўчага даследавання.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен **ведаць**:

- асноўныя сучасныя літаратурныя напрамкі, плыні, школы, стылі;
- літаратурныя жанры, сродкі мастацкай выразнасці;
- тэрміны, паняцці і катэгорыі, якія характарызуюць метадалагічную парадыгму сучаснага літаратуразнаўства;

- важнейшыя сучасныя метады аналізу мастацкага твора;
- этапныя літаратуразнаўчыя працы;
- сутнасныя заканамернасці развіцця літаратурнай тэорыі.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен **умець**:

- арыентавацца ў сучаснай літаратуры па тэорыі і метадалогіі навукі;
- аналізаваць літаратурна-крытычныя і тэарэтыка-метадалагічныя канцэпцыі з выяўленнем уласнай пазіцыі;
- карыстацца навуковай і даведачнай літаратурай, бібліяграфічнымі крыніцамі і сучаснымі пошукавымі сістэмамі па электронных архівах цэнтральных кнігасховішч;
- аналізаваць розныя ўзроўні мастацкага тэксту;
- выяўляць асноўныя гісторыка-тыпалагічныя і функцыянальныя разнавіднасці літаратурнай творчасці;
- суадносіць мастацкі тэкст з літаратурным напрамкам, плыню, школай, стылем.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен **валодаць**:

- метадалогіяй комплекснага аналізу мастацкага тэксту;
- навыкамі аналізу мастацкага тэксту як цэласнага феномена;
- навыкамі кампаратыўна-тыпалагічнага вывучэння літаратур.

У рамках адукацыйнага працэсу па вучэбнай дысцыпліне «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» студэнт павінен набыць не толькі тэарэтычныя і практычныя веды, уменні і навыкі па спецыяльнасці, але і развіць свой каштоўнасна-асобасны, духоўны патэнцыял, сфарміраваць якасці патрыёта і грамадзяніна, гатовага да актыўнага ўдзелу ў эканамічным, вытворчым, сацыяльна-культурным і грамадскім жыцці краіны.

Па кожнай вучэбнай тэме ў адпаведнасці з яе мэтамі і задачамі па фарміраванні і развіцці ў студэнтаў канкрэтных кампетэнцый выкладчык праектуе і рэалізуе канкрэтныя педагагічныя тэхналогіі.

Асноўнымі тэхналогіямі навучання з'яўляюцца: праблемнае навучанне (праблемнае выкладанне, пошукавы метады); камунікатыўныя тэхналогіі, заснаваныя

на актыўных формах і метадах навучання; асобна арыентаваная тэхналогія (улік індыўідуальна-асобасных асаблівасцей студэнтаў, захаванне прынцыпу варыятыўнасці); інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі (мультымедыйныя прэзентацыі, online-тэсты, інтэрактыўныя заданні ў сістэмах дыстанцыйнага навучання, электронныя бібліятэкі, спецыялізаваныя сайты і інш.).

Агульная колькасць гадзін, колькасць аўдыторных гадзін, форма атрымання вышэйшай адукацыі, размеркаванне аўдыторных гадзін, формы прамежкавай атэстацыі. Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» на 3 курсе ў 1 семестры разлічана на 100 вучэбных гадзін. З іх 50 аўдыторных гадзін: 24 лекцыйных, 26 практычных. Форма адукацыі – дзённая. Форма кантролю – экзамен (5 семестр).

Размеркаванне гадзін па семестрах:

Семестр	Усяго	Лекцыі	Практычныя	Самастойная работа студэнтаў	Форма кантролю
V	100	24	26	50	Экзамен

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Структуралізм

1.1. Гісторыя і храналагічныя межы структуралізму.

Храналагічныя межы структуралізму Структуралізм як адметны тып чалавечай практыкі. Роля пражскага лінгвістычнага гуртка і жэнеўскай лінгвістычнай школы ў фарміраванні структуралізму. Асноўныя паняцці структуралізму: а) значэнне тэрміну *структура*; б) паняцці *функцыя, элемент, узровень, апазіцыя*; в) знакі і сімвалы.

Погляды Я. Мукаржоўскага: структурная дамінанта і норма. К. Леві-Строс: паняцце структуры твора і яе прыкметы.

1.2. Структуралізм у Расіі

Значэнне прац А.Ф.Лосева (праца «Знак. Символ. Миф»). Мір літаратуры як знакавая сістэма мовы. Узнікненне тартуска-маскоўскай школы (маскоўскі семіятычны рух (Вяч. Вс. Іваноў, В.Н.Топараў, А.К.Жалкоўскі, Е.М.Мелецінскі, Б.А.Успенскі і інш.). Эвалюцыя школы, яе трактоўка *тэксту*. Семіётыка тэксту і семіётыка культуры. Праца Б.А.Успенскага «Поэтика композиции». Тартуская семіятычная школа (Ю.М.Лотман, Т.В.Цывьян, З.Г.Мінц і інш.). Паняцце тэксту ў семіётыцы тартускай школы.

1.3. Погляды Ю.М.Лотмана на структурны метада

Ю.М.Лотман як «новы тып рускага культурнага чалавека», «*homo semioticus*». Дзейнасць Ю.М.Лотмана, яго погляды на структурны метада: а) тэорыя і практыка структурнага аналізу вучонага; б) паняцце *тэкст* («Лекции по структуральной поэтике» і «Структура художественного текста»). Тэкст культуры. Семіятычная неаднароднасць тэксту. Тэкст у тэксце; в) тэрміны *мінус–прыём, дамінанта, пазатэкставыя сувязі*; г) канцэпцыя семіясферы.

1.4. Асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму

Крытычнае асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму (М.Бахцін, П.Рыкер, Р.Барт, Ж.Дэрыда). Праблема «тэксту ў тэксце». Нараталогія як пасрэднік паміж структуралізмам і постструктуралізмам. Узнікненне нараталогіі – тэорыі тэкстаў у межах структуралізму (П.Лабок, Н.Фрыдман, А.-Ж.Грэймаас, Ж.Жэнет, В. Шмід). Тэрміналагічны апарат нараталогіі.

1.5. Структурная нараталогія ў Францыі. Чыкагская школа

Структурная нараталогія ў Францыі: парызская семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю. Крысцева і інш.). Чыкагская школа (У.Бут, Р.Скоўлз). Тыпалогія пунктаў гледжання (Я.Лінтвельт, Ж.Жэнет).

Тэма 2. Постструктуралізм

2.1. Логіка руху ад структуралізму да постструктуралізму

Структуралісцкая (Ю.Лотман) і постструктуралісцкая (Ю.Крысцева) трактоўкі тэксту і інтэртэксту. Філасофскія асновы постструктуралізму. Метадалагічныя ўстаноўкі і асноўныя паняцці постструктуралізму. Крытыка дыскурсіўных практык (М.Фуко).

2.2. Семіялагічныя школы

Парыжская семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю.Крысцева і інш.) і бельгійская школа сацыялогіі літаратуры (Л. Гольдман і інш.). Крытыка традыцыйнай канцэпцыі знака (Ж.Дэрыда).

2.3. Навуковы шлях Р.Барта

Навуковы шлях Р.Барта. Тры перыяды навуковай творчасці Р. Барта. Паняцці *пісьмо, сацыялект, дыкурс*. Ад структурнага аналізу да тэкставага (версія Р.Барта).

2.4. Тэорыя М. Бахціна

Навуковая спадчына М.М. Бахціна. Ідэя М.Бахціна пра ўнутраную дыялагічнасць тэксту (слова). Кола М.М. Бахціна (П.Н.Мядзведзеў, Л.В.Пумпянскі). Асноўныя накірункі сучаснай бахціналогіі. Разбурэнне паэтыкі: ад Бахціна – да постструктуралізму (Ю. Крысцева). Інтэртэкст Ю.Крысцевай і Р.Барта.

2.5. Інтэртэкстуальны аналіз

Праблема літаратурных крыніц і параўнальна-гістарычнае вывучэнне мастацкага твора. Тыпы інтэртэкстаў. Тыпы прэтэкстаў і тыпы сувязяў тэксту і прэтэксту. Механізм утварэння літаратурных кантэкстаў і інтэртэкстаў: цытаты, рэмінісцэнцыі, алюзіі.

Тэма 3. Дэканструктывізм

3.1. Дэканструктывізм як навуковы накірунак канца ХХ ст.

Гісторыя ўзнікнення. Асноўныя напрамкі дэканструктывізму: йельская школа, герменеўтычны накірунак, левы дэканструктывізм, фемінісцкая крытыка. Дэканструкцыя як метада аналізу тэксту, тэхніка дэканструкцыі.

3.2. Дэканструктывізм і Ж.Дэрыда

Граматыка Ж.Дэрыды як агульная тэорыя пісьма (праца «Пра граматыкалогію»). Гіпотэза пра «архіпісьмо». Дэканструкцыя і тэкставы аналіз. Дэканструктывізм і культура постмадэрнізму.

Тэма 4. Літаратурная герменеўтыка і рэцэптыўная эстэтыка

4.1. Найноўшая літаратурная герменеўтыка

Найноўшая літаратурная герменеўтыка ў працах Э.Д.Хірша. Канцэпцыя лінгвакультурнай граматыкі Э.Д.Хірша. Класіфікацыя культурнай граматыкі. Слоўнік Э.Д.Хірша. Праблема «герменевтычнага круга»: гісторыя ўзнікнення тэрміну, яго змест і праблема тлумачэння. Герменеўтычныя ідэі М.М.Бахціна, Д.С.Ліхачова.

4.2. Станаўленне і развіццё рэцэптыўнай эстэтыкі

Асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай эстэтыкі. Канцэпцыя Х.Р.Яўса. Камунікатыўная прырода стасункаў паміж тэкстам і чытачом. Экспліцытны і імпліцытны чытач. Сэнс паняцця *горизонт ожидания*. Канцэпцыя «открытого произведения» У.Эка: межы мастацтва, іх рухомасць, мабільная структура.

Тэма 5. Фенаменалагічныя школы. Міфалагічная крытыка. Псіхааналіз

5.1. Прадстаўнікі фенаменалагічнай школы

Метадалагічныя прынцыпы фенаменалогіі. Фенаменалагічная школа і экзістэнцыялізм. Твор як феномен аўтарскай свядомасці (Ж.-П. Сартр). Школы: рэцэптыўная крытыка (школа рэакцыі чытача): асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай крытыкі ў працы В. Ізера «Неопределенность и читательская реакция в прозе», крытыка свядомасці (жэнеўская школа), школа крытыкаў Буфало.

5.2. Тэорыя міфа ў XX ст.

Канцэпцыя міфа ў гуманітарыстыцы XX ст. Спецыфіка сучаснага міфа. Тэорыя міфа ў XX ст. (А.Ф. Лосеў, Р. Барт, Я.М. Мелецінскі і інш.). Міфалагічная крытыка ў Еўропе і ЗША. Метадалогія школы. Два напрамкі ў развіцці міфалагічнай крытыкі: англійскі (Дж.Фрэйзер, Р.Грэйвс), амерыканскі (працы Р.Чэйза і Н.Фрая).

5.3. Псіхааналіз і літаратура

Асноўныя прынцыпы літаратуразнаўчага псіхааналізу. Экзістэнцыяльны псіхааналіз (Ж.-П.Сартр, А.Мальро), структуральны псіхааналіз (Ж.Лакан, Р.Барт, Ж.Дэрыда). Псіхааналіз у сучасным літаратуразнаўстве (І.Д.Ермакоў, А.І.Белкіна, А.І.Кулікова, М.М.Рашэтнікава, С.М.Чаркасава і інш.): пераасэнсаванне прац З.Фрэйда сучаснымі літаратуразнаўцамі (І.П.Смірноў); псіхіятрычны аналіз персанажаў (К.Леангард, В.П.Руднеў) і ўсяго тэксту (В.П.Бялянін).

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
« СУЧАСНАЕ ЗАМЕЖНАЕ ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА»
 (дзённая форма атрымання адукацыі)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Самастойная работа студэнта	Магэрыяльнае забеспячэнне заняткаў	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя (семінарскія) заняткі				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Структуралізм	6	6	10			
1.1	<i>Гісторыя і храналагічныя межы структуралізму</i>	2	2				
1.1.1.	<i>Гісторыя і храналагічныя межы структуралізму</i> 1.Храналагічныя межы структуралізму Структуралізм як адметны тып чалавечай практыкі. 2.Роля пражскага лінгвістычнага гуртка і жэнеўскай лінгвістычнай школы ў фарміраванні структуралізму.	2			Мультымедычная прэзентацыя	Асн. [2] [3] Дад. [2] [3] [6]	Выступленне з паведамленнямі.
1.1.2.	<i>Асноўныя паняцці структуралізму</i> 1. Значэнне тэрміну структура; паняцці функцыя, элемент, узровень, апазіцыя; знакі і сімвалы. 2. Погляды Я. Мукаржоўскага: структурная дамінанта і норма. К. Леві-Строс: паняцце структуры твора і яе прыкметы.		2			Асн. [2] [3] Дад. [2] [3] [6]	Аналіз і прагляд твораў

1.2.	Структуралізм у Расіі	2				
	<p>1. Значэнне прац А.Ф.Лосева (праца «Знак. Символ. Миф»).</p> <p>Мір літаратуры як знакавая сістэма мовы.</p> <p>2. Узнікненне тартуска-маскоўскай школы (маскоўскі семіятычны рух (Вяч. Вс. Іваноў, В.Н.Гопараў, А.К.Жалкоўскі, Е.М.Мелецінскі, Б.А.Успенскі і інш.). Эвалюцыя школы, яе трактоўка тэксту.</p> <p>3. Семіётыка тэксту і семіётыка культуры. Праца Б.А.Успенскага «Поэтика композиции».</p> <p>4. Тартуская семіятычная школа (Ю.М.Лотман, Т.В.Цывьян, З.Г.Мінц і інш.). Паняцце тэксту ў семіётыцы тартускай школы.</p>			Мультымедыяная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [2] [3] [7]	Вуснае апытванне
1.3.	Погляды Ю.М.Лотмана на структурны метада	2				
	<p>1. Ю.М.Лотман як «новы тып рускага культурнага чалавека», «homo semioticus».</p> <p>2. Дзейнасць Ю.М.Лотмана, яго погляды на структурны метада: а) тэорыя і практыка структурнага аналізу вучонага; б) паняцце тэкст («Лекции по структуральной поэтике» і «Структура художественного текста»).</p> <p>3. Тэкст культуры. Семіятычная неаднароднасць тэксту. Тэкст у тэксце; в) тэрміны мінус–прыём, дамінанта, пазатэкставыя сувязі; г) канцэпцыя семіясферы.</p>			Мастацкія тэксты	Асн. [1] [3] Дад. [2] [3] [7]	Выступленне з паведамленнямі.
1.4.	Асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму	2				
	<p>1. Крытычнае асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму (М.Бахцін, П.Рыкер, Р.Барт, Ж.Дэрыда). Праблема «тэксту ў тэксце».</p> <p>2. Нараталогія як пасрэднік паміж структуралізмам і постструктуралізмам. Узнікненне нараталогіі – тэорыі тэкстаў у межах структуралізму (П.Лабок, Н.Фрыдман, А.-Ж.Грэймаас, Ж.Жэнет, В. Шмід).</p> <p>3. Тэрміналагічны апарат нараталогіі.</p>			Мастацкія тэксты. Мультымедыяная прэзентацыя.	Асн. [1] [3] [5] Дад. [2] [3] [6]	Выступленне з паведамленнямі.
1.5.	Структурная нараталогія ў Францыі. Чыкагская школа	2				
	<p>1. Структурная нараталогія ў Францыі: парызская семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю.Крысцева і інш.).</p>			Ілюстрацыйны матэрыял	Асн. [2] [3]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 1

	2. Чыкагская школа (У.Бут, Р.Скоўлз). 3. Тыпалогія пунктаў гледжання (Я.Лінтвельт, Ж.Жэнет).					Дад. [2] [3] [11]	
2.	Постструктуралізм	6	6	12			
2.1.	Логіка руху ад структуралізму да постструктуралізму	4					
	1.Структуралісцкая (Ю.Лотман) і постструктуралісцкая (Ю.Крысцева) трактоўкі тэксту і інтэртэксту. 2.Філасофскія асновы постструктуралізму. Метадалагічныя ўстаноўкі і асноўныя паняцці постструктуралізму. 3.Крытыка дыскурсіўных практык (М.Фуко).				Мастацкія тэксты. Мультымедычная прэзентацыя.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [4] [6]	Вуснае апытванне
2.2.	Семіялагічныя школы		2				
	1. Парыжская семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю.Крысцева і інш.) 2. Бельгійская школа сацыялогіі літаратуры (Л.Гольдман і інш.). 3. Крытыка традыцыйнай канцэпцыі знака (Ж.Дэрыда).				Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [3] [10]	Выступленне з паведамленнямі.
2.3.	Навуковы шлях Р.Барта	2					
	1. Навуковы шлях Р.Барта. 2. Тры перыяды навуковай творчасці Р. Барта. Паняцці пісьмо, сацыялект, дыкурс. 3. Ад структурнага аналізу да тэкставага (версія Р.Барта).				Мультымедычная прэзентацыя.	Асн. [2] [3] Дад. [3] [5] [6]	Экспрэс-апытанне
2.4.	Тэорыя М. Бахціна		2				
	1. Навуковая спадчына М.М.Бахціна. 2. Ідэя М.Бахціна пра ўнутраную дыялагічнасць тэксту (слова). Кола М.М. Бахціна (П.Н.Мядзведзеў, Л.В.Пумпянскі).				Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [1] [3]	Вусная праверка

	3. Асноўныя накірункі сучаснай бахціналогіі. Разбурэнне паэтыкі: ад Бахціна – да постструктуралізму (Ю. Крысцева). 4. Інтэртэкст Ю.Крысцевай і Р.Барта.					Дад. [3] [10]	
2.5.	<i>Інтэртэкстуальны аналіз</i>		2				
	1. Праблема літаратурных крыніц і параўнальна-гістарычнае вывучэнне мастацкага твора. 2. Тыпы інтэртэкстаў. Тыпы прэтэкстаў і тыпы сувязяў тэксту і прэтэксту. 3. Механізм утварэння літаратурных кантэкстаў і інтэртэкстаў: цытаты, рэмінісцэнцыі, алюзіі.				Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [1] [2] Дад. [3] [10]	Вуснае апытванне
3.	<i>Дэканструктывізм</i>	4	4	8			
3.1.	<i>Дэканструктывізм як навуковы накірунак канца ХХ ст.</i>	4					
	1. Гісторыя ўзнікнення. 2. Асноўныя напрамкі дэканструктывізму: йельская школа, герменэўтычны накірунак, левы дэканструктывізм, фемінісцкая крытыка. 3. Дэканструкцыя як метады аналізу тэксту, тэхніка дэканструкцыі.				Мультымедычная прэзентацыя	Асн. [2] [3] Дад. [6] [7]	Выступленне з паведамленнямі.
3.2.	<i>Дэканструктывізм і Ж. Дэрыда</i>		4				
	1. Граматыка Ж.Дэрыды як агульная тэорыя пісьма (праца «Пра граматыку») 2. Гіпотэза пра «архіпісьмо». Дэканструкцыя і тэкставы аналіз. 3. Дэканструктывізм і культура постмадэрнізму.				Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [7]	Вусная праверка
4.	<i>Літаратурная герменэўтыка і рэцэптыўная эстэтыка</i>	4	6	8			
4.1.	<i>Найноўшая літаратурная герменэўтыка</i>	4					
	1. Найноўшая літаратурная герменэўтыка ў працах Э.Д.Хірша. Канцэпцыя лінгвакультурнай граматыкі Э.Д.Хірша. 2. Класіфікацыя культурнай граматыкі. Слоўнік Э.Д.Хірша. 3. Праблема «герменевічнага круга»: гісторыя ўзнікнення тэрміну, яго змест і праблема тлумачэння.				Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [4] [6] [7]	Аналіз і прагляд твораў

4.1.1.	1. Герменеўтычныя ідэі М.М. Бахціна, 2. Герменеўтычныя ідэі Д.С.Ліхачова.		2			Асн. [2] [3] Дад. [1] [2]	Аналіз і прагляд твораў
4.2.	<i>Станаўленне і развіццё рэцэптыўнай эстэтыкі</i>		4				
	1. Асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай эстэтыкі. 2. Канцэпцыя Х.Р.Яўса. Камунікатыўная прырода стасункаў паміж тэкстам і чытачом. Экспліцытны і імпліцытны чытач. Сэнс паняцця <i>горизонт ожидания</i> . 3. Канцэпцыя «открытого произведения» У.Эка: межы мастацтва, іх рухомасць, мабільная структура.				Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [2] [7]	Выступленне з паведамленнямі.
5.	Фенаменалагічныя школы. Міфалагічная крытыка. Псіхааналіз	4	4	12			
5.1.	<i>Прадстаўнікі фенаменалагічнай школы</i>	2					
	1. Метадалагічныя прынцыпы фенаменалогіі. 2. Фенаменалагічная школа і экзістэнцыялізм. Твор як феномен аўтарскай свядомасці (Ж.-П. Сартр). 3. Школы: рэцэптыўная крытыка (школа рэакцыі чытача): асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай крытыкі ў працы В.Ізера «Неопределенность и читательская реакция в прозе», крытыка свядомасці (жэнеўская школа), школа крытыкаў Буфало.					Асн. [1] [2] Дад. [2] [8]	Вуснае апытванне
5.2.	<i>Тэорыя міфа ў XX ст.</i>		2				
	1. Канцэпцыя міфа ў гуманітарыстыцы XX ст. Спецыфіка сучаснага міфа. 2. Тэорыя міфа ў XX ст. (А.Ф. Лосеў, Р. Барт, Я.М. Мелецінскі і інш.). Міфалагічная крытыка ў Еўропе і ЗША. 3. Метадалогія школы. 4. Два напрамкі ў развіцці міфалагічнай крытыкі: англійскі (Дж.Фрэйзер, Р. Грэйвс), амерыканскі (працы Р.Чэйза і Н.Фрая).					Асн. [1] [3] Дад. [2] [7]	Выступленне з паведамленнямі.
5.3.	<i>Псіхааналіз і літаратура</i>	2					
	1. Асноўныя прынцыпы літаратуразнаўчага псіхааналізу. 2. Экзістэнцыяльны псіхааналіз (Ж.-П.Сартр, А.Мальро),					Асн. [1]	Вуснае апытванне

	структуральны псіхааналіз (Ж.Лакан, Р.Барт, Ж.Дэрыда).					[2] Дад. [2] [11]	
5.3.1.	1. Псіхааналіз у сучасным літаратуразнаўстве (І.Д.Ермакоў, А.І.Белкіна, А.І.Кулікова, М.М.Рашэтнікава, С.М.Чаркасава і інш.): пераасэнсаванне прац З.Фрэйда сучаснымі літаратуразнаўцамі (І.П.Смірноў); псіхіятрычны аналіз персанажаў (К.Леангард, В.П.Руднеў) і ўсяго тэксту (В.П.Бялянін).		2			Асн. [1] [2] Дад. [2] [11]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 2
	УСЯГО	24	26	50			Экзамен

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

1. История зарубежной литературы XX века : програм.-метод. материалы : пособие для студентов вузов / сост. Н. Л. Сержант. – Минск : Беларус. гос. пед. ун-т, 2018. – 147 с.
2. История зарубежной литературы (история зарубежной литературы XIX века) [Электронный ресурс] : учеб.-метод. комплекс для специальностей 1-02 03 02 «Русский язык и литература», 1-02 03 04 «Русский язык и литература. Иностранный язык (с указанием языка)» / сост. Т. Е. Комаровская // Репозиторий БГПУ. – Режим доступа: <http://elib.bspu.by/handle/doc/2136>. – Дата доступа: 17.04.2019.
3. Тарасова, Е. В. Традиции готического романа в прозе США XIX – первой трети XX веков (Э. А. По, А. Бирс, Г. Ф. Лавкрафт) : монография / Е. В. Тарасова. – Минск : Респ. ин-т высш. шк., 2022. – 126 с.

Дадатковая літаратура

1. Гаспаров, М. Л. М. М. Бахтин в русской культуре XX века / М. Л. Гаспаров // Вторичные моделирующие системы : сб. ст. / редкол.: Ю. Лотман (отв. ред.) [и др.]. – Тарту, 1979. – С. 111–114.
2. Козлов, А. С. Зарубежная литература и литературоведение : избр. ст. / А. С. Козлов. – Симферополь : Симферопол. гор. тип., 2009. – 220 с.
3. Кристева, Ю. Избранные труды: разрушение поэтики : пер. с фр. / Ю. Кристева. – М. : РОССПЭН, 2004. – 656 с.
4. *Мелетинский, Е. М. Миф и сказка / Е. М. Мелетинский // Фольклор и этнография : сб. ст. / отв. ред. Б. Н. Путилов. – Л., 1970. – С. 139–148.*
5. Мукаржовский, Я. Искусство как семиологический факт / Я. Мукаржовский // Исследования по эстетике и теории искусства / Я. Мукаржовский ; вступ. ст. Ю. М. Лотмана. – М., 1994. – С. 190–198.
6. Мукаржовский, Я. Структуральная поэтика : сборник / Я. Мукаржовский ; вступ. ст. Ю. М. Лотмана. – М. : Яз. рус. культуры, 1996. – 481 с.
7. Современное зарубежное литературоведение: страны Западной Европы и США: концепции, школы, термины : энцикл. справ. / А. В. Дранов [и др.] ; науч. ред.-сост.: И. П. Ильин, Е. А. Цурганова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Интрада, 1999. – 320 с.
8. Успенский, Б. А. Поэтика композиции / Б. А. Успенский. – СПб. : Азбука, 2000. – 348 с.
9. Фатеева, Н. А. Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов / Н. А. Фатеева. – М. : Агар, 2000. – 280 с.
10. Французская семиотика: от структурализма к постструктурализму : пер. с фр. / сост. и вступ. ст. Г. К. Косикова. – М. : Прогресс, 2000. – 536 с.
11. Шмид, В. Нарратология / В. Шмид. – М. : Яз. славян. культуры : Кошелев, 2003. – 312 с.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ І ВЫКАНАННЮ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

Мэтай самастойнай работы з'яўляецца авалоданне асноўнымі навыкамі і ўменнямі для выканання самастойнай работай. Пры выкананні самастойнай работы павінны быць створаныя ўмовы, пры якіх будзе забяспечана актыўная роля студэнтаў у самастойным атрыманні ведаў і сістэматычным выкарыстанні іх на практыцы.

Задачами работы студэнтаў з'яўляюцца:

- актывізацыя вучэбна-пазнавальнай дзейнасці студэнтаў;
- фарміраванне ўменняў і навыкаў самастойнага авалодання ведамі;
- фарміраванне ўменняў і навыкаў самастойнага прымянення ведаў на практыцы;
- самаразвіццё і самаўдасканаленне.

Кантроль самастойнай работы можа ажыццяўляцца ў выглядзе тэстаў, абмеркавання рэфератаў, абмеркавання і абароны вучэбных заданняў, экспрэс-апытанняў на аўдыторных занятках, калектываў.

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДАВАНЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ КАМПЕТЭНЦЫЙ СТУДЭНТАЎ

Для бягучага кантролю і самакантролю ведаў і ўменняў студэнтаў па дысцыпліне «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» можна выкарыстоўваць наступны дыягнастычны інструментарый:

- правядзенне прамежкавых апытанняў па асобных тэмах;
- правядзенне тэсціравання па асобных тэмах;
- выкананне тэставых заданняў;
- распрацоўка, абарона, афармленне навучальных праектаў;
- вусныя паведамленні па тэматыцы курса;
- фронтальнае апытанне;
- напісанне эсэ;
- удзел у дыскусіях, калектывнай рэфлексіі ў ходзе навучальных заняткаў.

ПРЫКЛАДНЫ ПЕРАЛІК ПЫТАННЯЎ ДА ЭКЗАМЕНУ

1. Канцэпцыя аўтара ў сучасным літаратуразнаўстве.
2. Праблема аўтара ў эстэтыцы і крытыцы М.М. Бахціна.
3. Аўтар як канцэпцыя, выяўленнем якой выступае мастацкі твор (Б.О. Корман).
4. Катэгорыя «скрыптар» і «смерці аўтара» ў працах Р. Барта.
5. Теорія «вненаходимости» автора М.М. Бахтина.
6. Катэгорыя «тэксту» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.
7. Катэгорыя «пісьма» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.
8. Асноўныя навуковыя школы і метады ў сучасным літаратуразнаўстве.
9. Літаратуразнаўчы структуралізм: філасофская аснова, прычыны фарміравання, асноўныя паняцці і катэгорыі.
10. Фармальнае школа ў літаратуразнаўстве.
11. Постструктуралізм: філасофскія крыніцы (Ж. Дэлеэ, Ж. Дэрыда, Ж. Бадрыяр), асноўныя паняцці і катэгорыі дэструктыўнага падыходу да аналізу мастацкага тэксту.
12. Дэканструктыўнізм: паняцці і катэгорыі.
13. Рэцэптыўная эстэтыка: мастацкі твор у аспекце яго ўспрыняцця.
14. Гендэрныя даследаванні ў літаратуразнаўстве.

15. Англа-амерыканская «новая крытыка»: прычыны афармлення, праграмныя працы, асноўныя прынцыпы аналізу.

16. Параўнальнае літаратуразнаўства XX ст.: прадмет, праграмныя працы, асноўныя катэгорыі.

17. Псіхааналіз З. Фрэйда і аналітычная псіхалогія К. Юнга ў літаратуразнаўстве: асноўныя катэгорыі юнгіанства і фрэйдызму, іх выкарыстанне ў аналізе мастацкага твора.

18. Міфакрытыка: метадалогія, спецыфіка трактоўкі літаратурнай традыцыі, асноўныя школы, праграмныя дакументы.

19. Герменеўтыка: гісторыя станаўлення, асноўныя школы ў літаратуразнаўстве XX ст.

20. «Анталагічная герменеўтыка» М. Хайдэгера.

21. «Філасофская герменеўтыка» Г. Гадамера.

22. Фенаменалагічнае літаратуразнаўства: асноўныя накірункі ў літаратуразнаўстве XX ст. (экзистэнцыялізм, рэцэптыўная эстэтыка, фенаменалагічная герменеўтыка П. Рыкера).

23. Гісторыя еўрапейскага літаратуразнаўства ў працах С.С. Аверынцава, М.Л. Гаспарава, М.Л. Андрэева і інш. вучоных.

24. Паняцце «герменеўтычнае кола».

25. Герменеўтычная метадалогія В. Дыльтэя.

26. Герменеўтыка Э. Хірша: раздзяленне сэнсу і значэння.

27. Уплыў К. Юнга на французскае літаратуразнаўства.

28. Канцэпт імпліцытнага чытача ў рэцэптыўнай крытыцы.

ПРЫКЛАДЫ КАМПЕТЭНТНАСНА-АРЫЕНТАВАНЫХ ЗАДАННЯЎ

1. Прааналізуйце формы прысутнасці аўтара ў тэксце А. Гаруна «П'ера і Каламбіна».

2. Дайце характарыстыку сістэмы персанажаў як спосабу выяўлення аўтарскай пазіцыі ў рамане Кузьмы Чорнага «Млечны Шлях».

3. Прааналізуйце інтэртэкстуальныя ўключэнні ў творы В. Быкава «Жураўліны крык» для характарыстыкі вобраза Барыса Фішара: «Незразумелым болем замілавання душылі яго слёзы перад босымі нагамі «Блуднага сына», немы крык гневу і жаху заўжды рваўся з горла перад катастрофай Пампеі, хлопцу хацелася маліцца на «Джыяконду», бясконца разглядваць незвычайныя твары, позы, адзенне славутай Іванаўскай «Месіі», буйная сарамяжная радасць жыцця ахоплівала яго ля палотнаў Рубенса».

4. Параўнайце паняцці *іронія* і *двухсэнсоўнасць* як катэгорыі «новай крытыкі», вызначце іх адрозненні.

ПЕРАЛІК ЗАДАНИЯЎ І КАНТРОЛЬНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

п/п	Назва тэмы	Колькасць гадзін на СРС	Заданні	Форма выканання
1.	Структуралізм	10	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. тэорыя і практыка структурнага аналізу Ю.М. Лотмана. 2. Праблема «тэксту ў тэксце». ў літаратуры. 3. Роля жэнеўскай лінгвістычнай школы ў фарміраванні структуралізму.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
2.	Постструктуралізм	12	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Інтэртэкст у творчасці В. Быкава. 2. Сучасная бахціналогія. 3. Бельгійская школа сацыялогіі літаратуры.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
3.	Дэканструктывізм	8	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Фемінісцкая крытыка: гісторыя, прадстаўнікі, перспектывы развіцця. 2. Дэканструктывізм і культура постмадэрнізму.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
4.	Літаратурная герменеўтыка і рэцэптыўная эстэтыка	8	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Герменеўтычныя ідэі М.М. Бахціна. 2. Герменеўтычныя ідэі Д.С.Ліхачова.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
5.	Фенаменалагічныя школы. Міфалагічная крытыка. Псіхааналіз	12	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Феномен аўтарскай свядомасці ў канцэпцыі Ж.-П. Сартра. 2. Міфалагічная крытыка ў навуковых працах Р.Чэйза і Н.Фрая. 3. Псіхааналіз у сучасным літаратуразнаўстве (М.М.Рашетнікава, С.М.Чаркасава)	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
	УСЯГО ЗА V СЕМЕСТР	50		

КРЫТЭРЫП АЦЭНКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

10 (дзесяць) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, а таксама па асноўных пытаннях, якія выходзяць за яе межы;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

бездакорнае валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

выяўленая здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі;

поўнае і глыбокае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне вольна арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку, выкарыстоўваць навуковыя дасягненні іншых дысцыплін;

творчая самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, актыўны творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

9 (дзесяць) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

поўнае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

сістэматычная, актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

8 (восем) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны (метадамі комплекснага аналізу, тэхнікай інфармацыйных тэхналогій), уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна вырашаць складаныя праблемы ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, сістэматычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

7 (сем) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

вольнае валоданне тыповымі рашэннямі ў рамках вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, удзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

6 (шэсць) балаў, залічана:

дастаткова поўныя і сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне неабходнай навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абагульненні і абгрунтаваныя высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыповыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, перыядычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

5 (пяць) балаў, залічана:

дастатковыя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, фрагментарны ўдзел у групавых абмеркаваннях, дастатковы ўзровень культуры выканання заданняў.

4 (чатыры) балы, залічана:

дастатковы аб'ём ведаў у межах адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, лагічны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы без істотных памылак;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

уменне пад кіраўніцтвам выкладчыка вырашаць стандартныя (тыпавыя) задачы;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім ацэнку;

праца пад кіраўніцтвам выкладчыка на практычных, лабараторных занятках, дапушчальны ўзровень культуры выканання заданняў.

3 (тры) балы, не залічана:

недастаткова поўны аб'ём ведаў у рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веданне часткі асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, выклад адказу на пытанні з істотнымі, лагічнымі памылкамі;

слабое валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, некампетэнтнасць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

няўменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

2 (два) балы, не залічана:

фрагментарныя веды ў рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веды асобных літаратурных крыніц, рэкамендаваных вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

няўменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію вучэбнай дысцыпліны, наяўнасць у адказе грубых, лагічных памылак;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

1 (адзін) бал, не залічана:

адсутнасць ведаў (і кампетэнцый) у рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі, адмова ад адказу, адсутнасць на атэстацыі без уважлівай прычыны.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

па вывучаемай дысцыпліне
з іншымі дысцыплінамі спецыяльнасці

Назва вучэбнай дысцыпліны, вывучэнне якой звязана з дысцыплінай рабочай праграмы	Кафедра, якая забяспечвае вывучэнне гэтай дысцыпліны	Прапановы кафедры аб зменах у змесце рабочай праграмы	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
«Уводзіны ў літаратуразнаўства»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Больш увагі надаць важнейшым сучасным метадам аналізу мастацкага твора	21.03.2023 пратакол № 8
«Тэорыя літаратуры»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Больш шырока выкарыстоўваць літаратуразнаўчыя тэрміны і паняцці	21.03.2023 пратакол № 8
«Параўнальнае літаратуразнаўства»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Больш шырока выкарыстоўваць міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры	21.03.2023 пратакол № 8